

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-815/22-J

Název	Základní škola Jihlava, Jungmannova 6, příspěvková organizace
Sídlo	Jungmannova 3298/6, 586 01 Jihlava
E-mail	jungzs@jungzs.cz
IČ	70 882 223
Identifikátor	600 117 383
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ivana Málková
Zřizovatel	Statutární město Jihlava
Místo inspekční činnosti	Jungmannova 3298/6, 586 01 Jihlava
Termín inspekční činnosti	6. – 9. 6. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. a) získávání a analyzování informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy zapsané do školského rejstříku, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy,

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola Jihlava, Jungmannova 6, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní jídelny-výdejny, školní družiny a školního klubu.

V základní škole se k 30. 9. 2021 vzdělávalo 59 žáků v běžných a 58 ve speciálních třídách, zřízených pro žáky se zdravotním postižením. Škola vykázala 67 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Část žáků přichází ze sociálně znevýhodněného prostředí a nově také ukrajinští žáci.

Ke zvýšení počtu žáků došlo od 30. 9. 2021 ke dni inspekční činnosti v individuálním vzdělávání (od 15 vykázaných po 45 aktuálních). Na prvním stupni je možná alternativní volba základního vzdělávání v tzv. inovativní třídě výrazně zaměřená na individuální přístup k žákovi a výuku v souvislostech.

Přípravnou třídu navštěvovalo 10 dětí. Ve školní družině bylo v jednom oddělení přihlášeno 29 účastníků a 30 účastníků ve školním klubu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Současná koncepce rozvoje školy vychází převážně z reálného hodnocení předchozích strategických záměrů. Cíle zaměřené na vytváření příznivého edukativního prostředí, osobnostní rozvoj žáků a zapojení do projektů se daří naplňovat. Podařilo se zlepšit vnitřní a vnější informační systém školy a zavést jednotnou komunikační platformu. Strategie stanovené pro oblast personální a výchovně vzdělávací nereagují adekvátně na nepříznivou personální situaci. K uskutečňování vzdělávacích záměrů účelně napomáhá zejména spolupráce se zřizovatelem a dalšími sociálními partnery. Potencionálem dalšího rozvoje je komunikace cílů a plánů školy směrem k pedagogům a rodičům.

Organizační struktura a rozdělení pravomocí nevyhovuje zcela potřebám školy. Ředitelka školy přenesla část výkonných a kontrolních kompetencí na další pracovníky, avšak někteří z nich nemají pro jejich výkon dostatek zkušeností nebo je nevykonávají důsledně. Činnost školy negativně ovlivňuje značná fluktuace učitelů, která má negativní dopad do vzdělávání žáků.

Nedostatky byly zjištěny v oblasti kontrolní a řízení pedagogických procesů. Hospitační činnost ředitelky školy a metodická podpora pedagogů není zcela účinná a negativně se projevila v části hospitované výuky. Další vzdělávání pedagogických pracovníků pravidelně probíhá, není však vhodně zaměřené na aktuální potřeby školy (např. v tématech osobnostní výchovy, zvládnutí problémového chování některých žáků začínajícími učiteli apod.).

Část sledované výuky byla zajišťována učiteli bez odborné kvalifikace nebo příslušné předmětové specializace, což se negativně promítlo do volby neúčinných pedagogických postupů a odborné stránky výuky.

Pedagogická rada většinou plní svou funkci. Projednává důležité dokumenty školy a vzdělávání dětí i žáků, méně se však zabývá jejich individuálními výsledky a přijímanými opatřeními. Činnost metodických orgánů není efektivní, převládá projednávání organizačních záležitostí.

Podpoře příjemného školního klimatu napomáhá evaluace pomocí dotazníkového šetření, která byla ve škole realizována. K chodu a činnosti školy se mohou vyjadřovat i žáci prostřednictvím žakovského parlamentu.

Materiálně-technické podmínky školy jsou z prostorového hlediska, funkčnosti, estetičnosti a technického vybavení moderní technikou na kvalitní úrovni. Účelně byly však využity jen v některých hospitovaných hodinách. Nově byly upraveny např. dílny, cvičná kuchyňka s bytem a multismyslová místnost snoezelen. V době distanční výuky škola zapůjčila některým žákům tablety, což bylo zaznamenáno při tehdejší on-line hospitační činnosti.

Podmínky pro výuku tělesné výchovy (např. tělocvična, školní hřiště s umělým povrchem i přírodní prostory mimo školní areál (cyklohřiště, volné travnaté plochy apod.) jsou využívány a podporují rozvoj pohybových dovedností žáků.

Vícezdrojové financování zajišťuje dobré podmínky pro vzdělávání žáků. V rámci projektů byly využity finanční prostředky např. účelně na vybavení školy pomůckami, výpočetní technikou nebo doučování znevýhodněných žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh výuky ve sledovaných hodinách byl výrazně ovlivněn složením třídy, počtem přítomných žáků a odborností pedagoga včetně množství jeho pedagogických zkušeností. Začínajícím a méně zkušeným pedagogům se ne vždy podařilo naplánovat adekvátní obsah s ohledem na potřeby a výsledky žáků. Zabíhání do zbytečných podrobností vedlo tak k nepozornosti žáků. Také volba vhodných forem a metod zaměřených na rozvoj a posilování prakticky využitelných znalostí a dovedností převažovala u zkušenějších učitelů. Frontální výuka se účelně střídala s prací ve skupině, dvojici a samostatnou prací. Většinou úspěšná byla tandemová výuka, přínosem byla vždy práce asistentů pedagoga. Vyučující využívali pochvalu pro podporu motivace žáků a v závěru některých hodin jim poskytli příležitost k sebehodnocení.

Ve vzdělávacích oblastech Matematika a její aplikace, Člověk a jeho svět a Člověk a příroda se vyučujícím většinou dobře dařilo podporovat názornost výuky např. využitím vhodných pomůcek, obrazových materiálů a videoprezentací. Převažovalo efektivní používání digitálních technologií. Učitelé se snažili probíranou látku logicky vysvětlovat, trpělivě podle potřeby opakovat a poskytovat žákům individuální podporu.

Při výuce jazyků naopak převažovalo neefektivní vyplňování okopírovaných pracovních listů a následná společná kontrola. Práce s učebnicí, názornými pomůckami nebo interaktivní tabulí byla sledována výjimečně. Žáci nedostávali většinou příležitosti k samostatnému vyjadřování. Účinné aktivity vedoucí k rozvoji požadovaných kompetencí žáků byly sledovány minimálně (výuka češtiny pro ukrajinské žáky, angličtina), což přetrvává od poslední inspekční činnosti. Změnu vyžaduje zejména neodborně vedená výuka německého jazyka a její zařazení do odpoledních hodin, jež není vhodné pro žáky z psychohygienického hlediska.

Někteří žáci nedokázali dodržovat nastavená pravidla, ač je k tomu všichni pedagogové vedli. Zapojovali se do výuky převážně v situacích, kdy vnímali téma jako využitelné v reálném životě. Účinné bylo využití praktických činností, např. provádění pokusu, studování modelu, třídění odpadu, stavění ze stavebnice a střídání činností včetně zařazení pohybových aktivit, což se lépe dařilo vyučujícím na prvním stupni.

Činnosti realizované v přípravné třídě vhodně směřovaly k bezproblémové adaptaci dětí na školní prostředí. Nové poznatky byly předkládány v souladu s úrovní jejich praktických zkušeností. Sledované činnosti byly převážně řízené s velkou mírou individualizace a diferenciací na základě jejich aktuálních potřeb. Děti byly vhodně motivovány a povzbuzovány.

Pedagogické působení v inovativní třídě vycházelo z osobnostních předpokladů přítomných žáků a plně respektovalo jejich individuální potřeby a pracovní tempo. Zaměřovalo se na jejich maximální podporu při plnění úkolů a průběžnou motivaci. Pro udržení pozornosti byly činnosti vhodně střídány. Žáci se aktivně účastnili výuky, pracovali úspěšně ve dvojicích, skupinách i samostatně. Samostatně vyhledávali informace z různých zdrojů a dokázali je interpretovat. Výsledky práce hodnotili pedagogové převážně pochvalou. Hodnocení vycházelo z individuálních předpokladů žáků, bylo objektivní a vhodně upřednostňovalo prožitek z úspěchu.

O žácích se SVP byli vyučující obecně informováni. S výjimkou přípravné a inovativní třídy nebyla diferenciací vzdělávání dle jejich potřeb případně dle dosahovaných výsledků ve sledovaných hodinách pozorována. Všichni žáci plnili obsahem, rozsahem i náročností většinou shodné úkoly. Zaznamenáno bylo také nerespektování doporučení školského poradenského zařízení (dále „ŠPZ“).

K celkově příznivé atmosféře probíhajících zájmových aktivit ve školní družině přispíval empatický a respektující přístup vychovatelek k účastníkům, podnětné prostředí členitých prostor školní družiny a klubu i jejich velmi dobré vybavení. Účastníci si dle vlastního výběru aktivně volili připravené výtvarné a rukodělné činnosti či jiné tvořivé aktivity. Dostatečný prostor měli také pro spontánní hru, s možností volby řízených činností. Při jednotlivých aktivitách se dařilo vést je vhodně k dodržování nastavených pravidel, vzájemnému naslouchání a respektování. Byly efektivně rozvíjeny jejich sociální, komunikativní a pracovní kompetence. Pozitivem bylo pravidelné zařazování pobytu venku. Příležitostné činnosti, besídky, vystoupení, slavnosti a další akce se setkávají s pozitivním ohlasem zákonných zástupců.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky žáků jsou sledovány, průběžně konzultovány a vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady. Pro hodnocení žáků jsou stanovena jednotná kritéria včetně pravidel pro vedení portfolií a provádění sebehodnocení. Využití portfolií jako důležitého podkladu pro sledování vzdělávací cesty žáka není důsledně vyžadováno a kontrolováno. Portfolia tak nemají vždy předpokládanou vypovídací hodnotu o dosažené úrovni a pokroku žáka.

Vzdělávací výsledky jsou významně ovlivňovány absencí. Vysoký počet zameškaných hodin (více než 50 %) se následně odráží v horším prospěchu žáků. Učitelé často nemají dostatek podkladů pro hodnocení a klasifikují je v náhradním termínu. Od školního roku 2019/2020 k prvnímu pololetí školního roku 2021/2022 se sice podařilo počet těchto žáků snížit, ale problém přetrvává. V rámci dodatečného zkoušení nejsou vždy dodržena doporučení ŠPZ (např. obsah a způsob zadání testu s ohledem na intelektovou výkonnost a vzdělávací obtíž žáků). Vhodně nastavené nástroje pro práci s neúspěšnými žáky nejsou vždy účinné. Škole se nedaří najít účinné řešení, motivovat všechny žáky a nastavit efektivní spolupráci s částí zákonných zástupců. Někteří žáci tak nedosahují očekávané úrovně vzdělávacích výstupů.

V oblasti individuálního vzdělávání škola nastavila jednoznačná, ale nedůsledně realizovaná pravidla. Podklady pro hodnocení žáků vzdělávaných individuálně nejsou vždy průkazné.

K dispozici jsou jejich vzdělávací výstupy k některým předmětům, ne vždy sebehodnocení žáka a výjimečně je přiřazeno vyjádření vzdělavatele. Nejsou vedeny záznamy, které by jednoznačně doložily datum, obsah, průběh a výsledek přezkoušení včetně identifikace zkoušejících a dalších přítomných osob. Není zřejmé, zda a jakým způsobem bylo do hodnocení na vysvědčení zahrnuto hodnocení vzdělavatele a sebehodnocení žáka, jak stanovují pravidla.

Škola identifikuje individuální potřeby žáků se SVP, odlišným mateřským jazykem i ohrožených školním neúspěchem. Poskytování poradenských služeb je založeno na spolupráci výchovného poradce, metodičky prevence a třídních učitelů. Působení školní psycholožky bylo pro školu přínosné, avšak přechodné. Na základě doporučení ŠPZ je nastavena realizace podpůrných opatření, např. asistenti pedagoga, nákup potřebných pomůcek, avšak důsledná kontrola doporučených metodických postupů ve výuce a efektivní spolupráce se ŠPZ za účelem optimálního rozvoje žáka v rámci jeho možností není zajištěna.

Pedagogové průběžně sledují signály rizikového chování a v případě potřeby uplatňují nastavená pravidla postupu jejich řešení, což bylo ve škole zaznamenáno. Pozornost je věnována preventivním aktivitám a vytváření příznivého sociálního klimatu v třídních kolektivech, což se průběžně daří. Výskyt rizikového chování se většinou škole daří podchytit v samém počátku. V uplynulém období byly nejčastěji řešeny vztahové konflikty mezi žáky.

I přes důslednou snahu školy o nastavení pravidelné spolupráce se zákonnými zástupci či prostřednictvím působení orgánu sociálně-právní ochrany dětí je součinnost některých zákonných zástupců těchto žáků při řešení uvedených problémů malá.

Pro sociální rozvoj žáků je pozitivní podpora jejich účasti v soutěžích, např. výtvarných, hudebních, sportovních i vědomostních. Výuka je také vhodně doplňována různými projekty, exkurzemi a akcemi, kterými se škola prezentuje na veřejnosti. Přínosem je vedení žáků ke zdravému životnímu stylu a výchova k udržitelnému rozvoji (např. třídění odpadů).

Závěry

Vývoj školy

- Od předchozí inspekční činnosti se zlepšilo personální obsazení v přípravné třídě.
- Zvýšila se fluktuace učitelů.
- Jazyková výuka se výrazněji nezlepšila.

Silné stránky

- Vedení školy s pomocí zřizovatele a prostřednictvím úspěšného zapojení do projektů cílevědomě a systematicky zajišťuje kvalitní materiální a esteticky podnětné prostředí pro žáky.
- V přípravné a inovativní třídě byl ve sledovaných hodinách zaznamenán výrazný individuální přístup k žákům.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Vedení školy nepodněcuje dostatečně pedagogický rozvoj školy, kontrolní mechanismy nejsou efektivní.

- Metodická podpora poskytovaná pedagogům není účinná a nepřispívá ke zvyšování kvality vzdělávání.
- Fluktuace učitelů a výuka vedená bez odborné kvalifikace, případně bez příslušné předmětové specializace má negativní vliv na kvalitu poskytovaného vzdělávání.
- Převažující výuka bez kooperativních a aktivizujících metod včetně formativního hodnocení neumožňuje dostatečnou individualizaci dle vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků.
- Přenos informací ze školního poradenského pracoviště k pedagogům není dostatečně zajištěn a doporučení pro žáky se SVP nejsou vyučujícími respektována na potřebné úrovni.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Stabilizovat pedagogický sbor a nastavit jeho systémové metodické vedení.
- Zkvalitnit práci vedení školy v oblasti řízení pedagogických procesů a kontrolní oblasti.
- Uplatňovat diferencovaný přístup k žákům, vést je k reflexi vlastního učení, používat aktivizující metody a formy práce při výuce.
- Zintenzivnit a zkvalitnit poradenskou činnost ve škole, zaručit spolehlivý přenos informací, ověřovat poskytování podpůrných opatření ve výuce, vyhodnocovat jejich přínos.
- Další vzdělávání pedagogů plánovat podle jejich aktuálních potřeb, zaměřit jej např. na účelné využívání didaktické techniky, na formy a metody práce v hodině, na formativní hodnocení a diferenciaci výuky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csic.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje školy, dlouhodobý plán – koncepční záměry období 2021-2024, ze dne 30. 8. 2021
2. Organizační řád školy, s účinností od 1. 9. 2021
3. Strategie předcházení školní neúspěšnosti, s účinností od 10. 11. 2020
4. Zápisy z provozních porad pedagogů, školní rok 2021/2022
5. Zápisy pedagogické rady, školní rok 2021/2022
6. Dokumentace k plánování a autoevaluaci, školní rok 2021/2022,
7. Klima školy (průzkum), červen 2019
8. Rozvrhy hodin, školní rok 2021/2022

9. Minimální preventivní program, školní rok 2021/2022
10. Školní pravidla – Kodex žáka, školní rok 2021/2022
11. Školní vzdělávací program Inovativní třída, školní rok 2021/2022
12. Školní vzdělávací program Otevřená škola základy vzdělání, s účinností od 1. 9. 2017
13. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, Přípravná třída, školní rok 2021/2022
14. Školní vzdělávací program Otevřená škola Školní družina, školní rok 2021/2022
15. Školní matrika v elektronické podobě
16. Hospitační záznamy, vedené ve škole ke dni inspekční činnosti
17. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní rok 2021/2022
18. Dokumentace k individuálnímu vzdělávání, školní rok 2021/2022
19. Zápis z porady s asistenty pedagoga, asistentem přípravné třídy a asistentem-koordinátorem prevence sociálně patologických jevů (srpen 2021), ze dne 31. 8. 2021
20. Dokumentace k činnosti školní družiny a školního klubu, školní rok 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Dagmar Formánková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu	Formánková v. r.
Mgr. Ludmila Dobalová, školní inspektorka	Dobalová v. r.
Mgr. Pavel Hudeček, školní inspektor	Hudeček v. r.
Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice	Vejvodová v. r.

V Jihlavě 1. 7. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Ivana Málková,
ředitelka školy

Málková v. r.

V Jihlavě 4. 7. 2022